

Quickscan flora en fauna
Weg op den Heuvel ong. te Helmond
(2210/088/BBE-01, versie 0)

Quickscan flora en fauna

in opdracht van

Gemeente Helmond
T.a.v. de heer S. Verhoeven
Postbus 950
5700 AZ HELMOND

betreffende locatie

Weg op den Heuvel ong.
Helmond

documentkenmerk

2210/088/BBE-01

versie

0

vestiging

Nuenen

datum

30 november 2022

opgesteld door:

B. Bergkamp MSc
Projectleider ecologie

gecontroleerd door:

L. Bouwmans BSc
Projectleider ecologie

Op dit rapport is een disclaimer van toepassing; zie <https://www.tritium.nl/disclaimer/29-04-2021/>

Tritium Advies B.V.

Adviseurs in bouwen, milieu en veiligheid

T. 088 44 02 900

E. info@tritium.nl

I. www.tritium.nl

KvK-nr. 17108024

Tritium Advies is gevestigd in:

Arkel >> Breda >> Neer >>

Nuenen >> Rijkevoort

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Quickscan flora en fauna	1
1.2	Natuurbescherming	1
2	Plangebied	3
3	Gebiedsbescherming	6
3.1	Natura 2000	6
3.2	Natuurnetwerk Nederland	8
4	Houtopstanden	10
4.1	Definitie en wetgeving	10
4.2	Waarnemingen en analyse	10
4.3	Deelconclusie houtopstanden	11
5	Soortbescherming	12
5.1	Soortverspreiding	12
5.2	Veldbezoek	12
5.3	Flora	13
5.4	Vogels	13
5.5	Grondgebonden zoogdieren	16
5.6	Vleermuizen	20
5.7	Amfibieën, reptielen en vissen	25
5.8	Ongewervelden	27
5.9	Invasieve exoten	28
6	Conclusies	29
6.1	Beschermde gebieden en soorten	29
6.2	Aanvullend onderzoek	30
6.3	Zorgplicht	30
6.4	Eindconclusie	32
6.5	Advies	32
7	Literatuurlijst	33

1 Inleiding

1.1 Quickscan flora en fauna

1.1.1 Doel van het onderzoek

Een Quickscan flora en fauna is een verkennend onderzoek waarin de ecologische waarden van een plangebied worden nagegaan. Het doel ervan is te bepalen of de voorgenomen wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming (BWBR0037552 – Nederland). Het is noodzakelijk om voorafgaand aan ruimtelijke inrichting en aan ruimtelijke ingrepen te toetsen of de geplande activiteiten geen negatief effect hebben op beschermde leefgebieden, op beschermde planten en of op beschermde diersoorten. Dit onderzoek voorziet in deze toetsing.

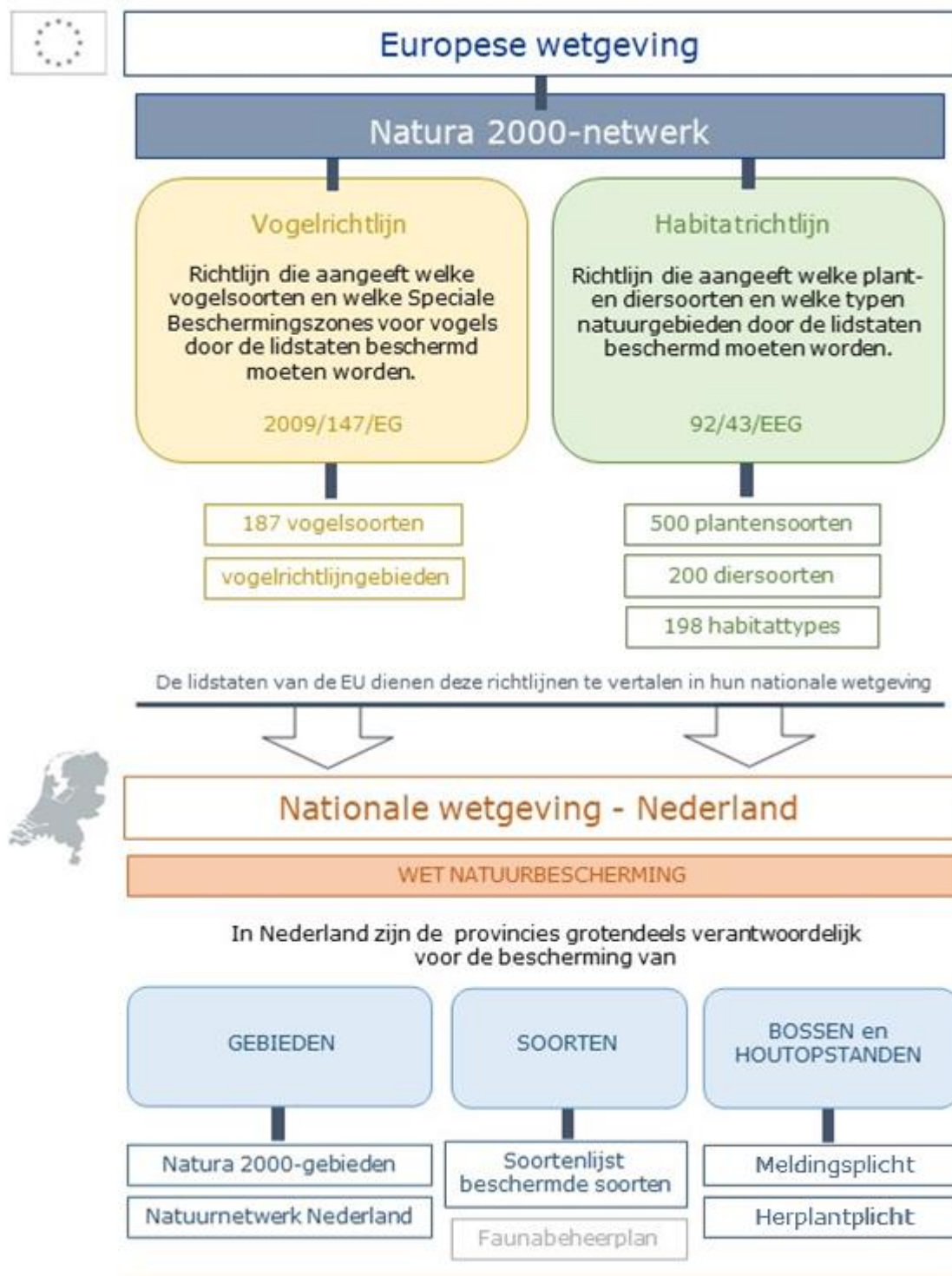
1.1.2 Te verwachten resultaten

Op basis van een Quickscan flora en fauna zal blijken of er een overtreding van de geldende natuurwetgeving te verwachten is. Hiermee kan worden voorkomen dat er in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld. Het uitvoeren van een verkennend onderzoek kan voldoende zijn om aan te tonen of een planvoornemen uitgevoerd kan worden met of zonder enkele eenvoudige maatregelen of aanpassingen om een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Soms zijn er echter meer soortgegevens nodig en is aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk. Een Quickscan flora en fauna stelt dit vast.

1.2 Natuurbescherming

In Nederland geldt de Wet natuurbescherming. Deze wet geeft invulling aan de bescherming van natuurgebieden, van dieren en van planten en vloeit voort uit de Europees vastgelegde natuurwetgeving. De Nederlandse provincies bepalen het natuurbeleid voor hun gebied.

Het onderstaande schema geeft een overzicht van het geldend wettelijk kader omtrent natuurbescherming in Nederland.

Het onderzoek dat in dit document gerapporteerd wordt, behandelt de bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden en komt dusdanig in aanraking met Natura 2000-gebied, het Natuurnetwerk Nederland en de lijst van in Nederland beschermde soorten.

In de provincie Noord-Brabant wordt het Natuurnetwerk Nederland ook aangeduid als Natuurnetwerk Brabant.

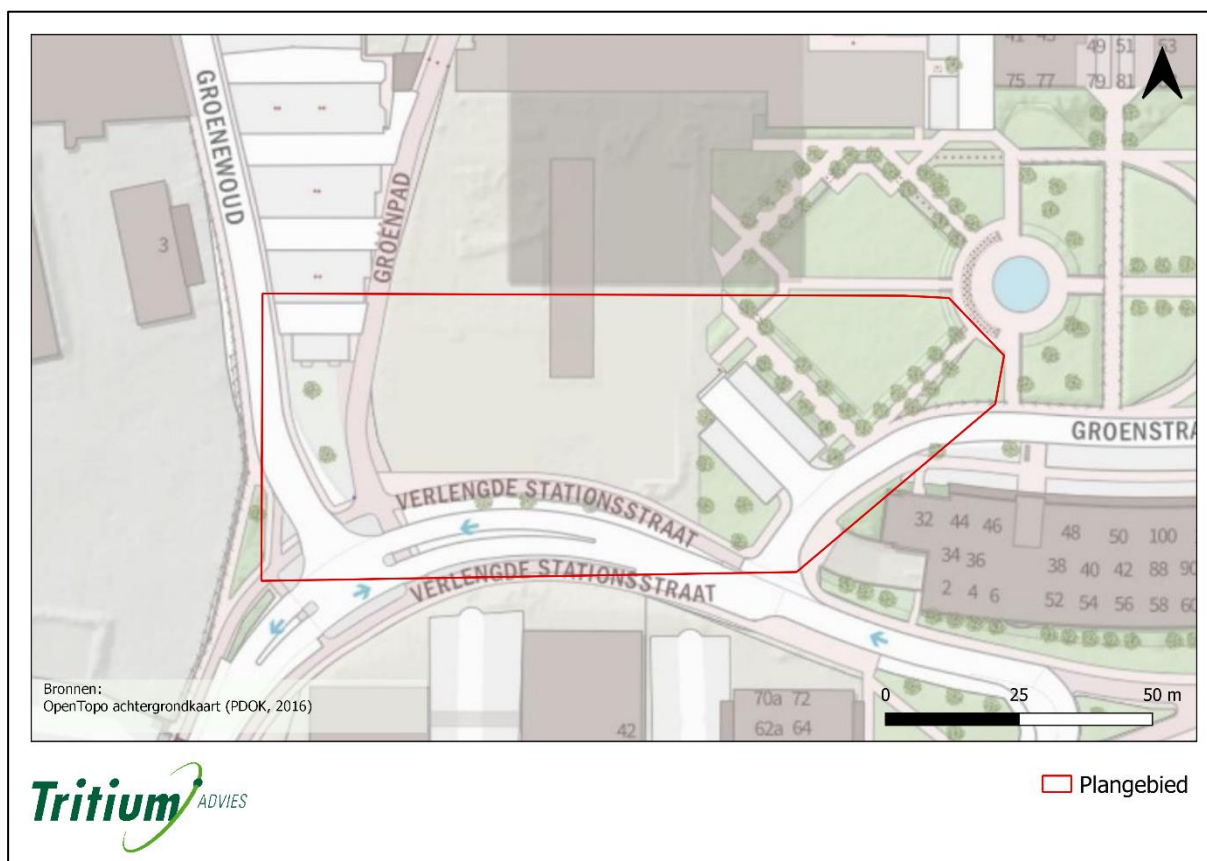
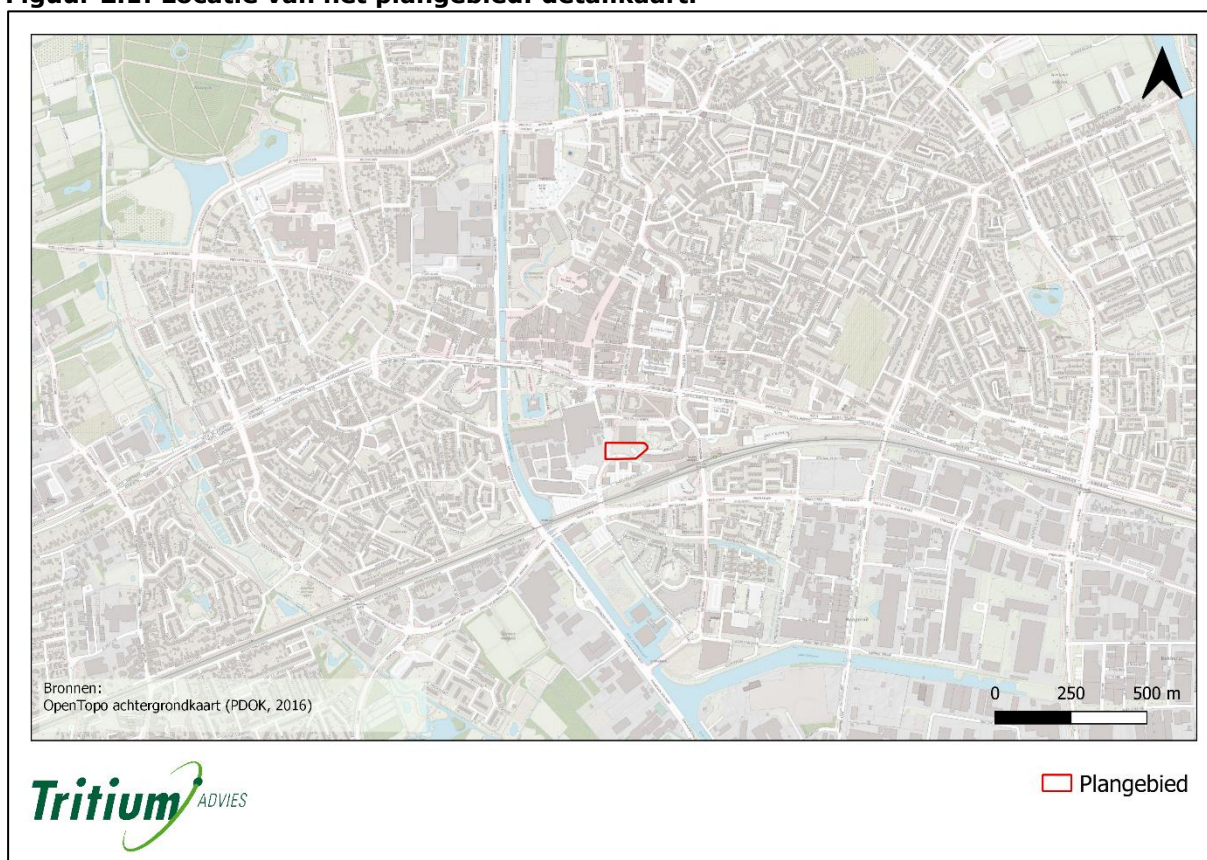
2 Plangebied

Onderstaande tabel 2.1 geeft de locatiegegevens van het plangebied en verduidelijkt het planvoornemen. Figuur 2.1 toont het plangebied in zijn huidige conditie en figuur 2.2 laat de locatie van het plangebied ten opzichte van de omgeving zien.

Tabel 2.1: Kerngegevens van het plangebied en het planvoornemen

	Kerngegevens
Opdrachtgever	Gemeente Helmond de heer S. Verhoeven
Adres	Omgeving van Weg op den Heuvel, Verlengde Stationsstraat en de Clundert 5701 PH HELMOND
Kadaster – perceelnummer(s)	2010
Kadaster – sectie(s)	H
Kadaster - gemeente	Helmond
Oppervlakte perceel	27.142 m ²
Oppervlakte plangebied	Ca. 6.555 m ²
Huidig gebruik	Binnen het plangebied loopt de Verlengde Stationsstraat welke bestaat uit een verharde weg met aan weerszijden een fiets- en voetpad. In een voormalige situatie was het stads kantoor van gemeente Helmond deels aan de noordzijde binnen het plangebied gelegen. Dit is echter in de huidige situatie een afgezette bouwplaats omdat de werkzaamheden ten behoeve van de realisatie van het nieuwe stadhuis in volle gang zijn. Daarnaast bevindt zich ten oosten van het plangebied een parkeerplaats en een gedeelte van een stadspark. (figuur 2.1 en 2.3)
Groenstructuren	Binnen het plangebied zijn enkele bomen, hagen en gazon gelegen, namelijk in het stadspark en aan de Verlengde Stationsstraat. (figuur 2.3)
Waterlichamen	Binnen het plangebied zijn geen waterlichamen aanwezig.
Geplande realisatie	Het voornemen bestaat om binnen het aangeduide plangebied nieuwbouw in de vorm van een politiebureau te realiseren. Hierbij zullen de aanwezige groenstructuren worden gerooid en zal een gedeelte van de Verlengde Stationsstraat worden verlegd.
Omgeving	Het plangebied bevindt zich nabij het centrum van Helmond, in een zeer stedelijke omgeving. (figuur 2.1)

Informatie opgehaald op 10 november 2022 (Perceelloep).

Figuur 2.1: Locatie van het plangebied: detailkaart.**Figuur 2.2: Locatie van het plangebied: omgevingssituatie.**

Onderstaande foto's in figuur 2.3, gemaakt op 3 november 2022, geven een beeld van de huidige situatie van het plangebied.

Foto A

Foto B

Foto C

Foto D

Foto E

Foto F

Foto G

Foto H

Foto I

Foto J

Figuur 2.3: Foto's van de huidige situatie van het plangebied.

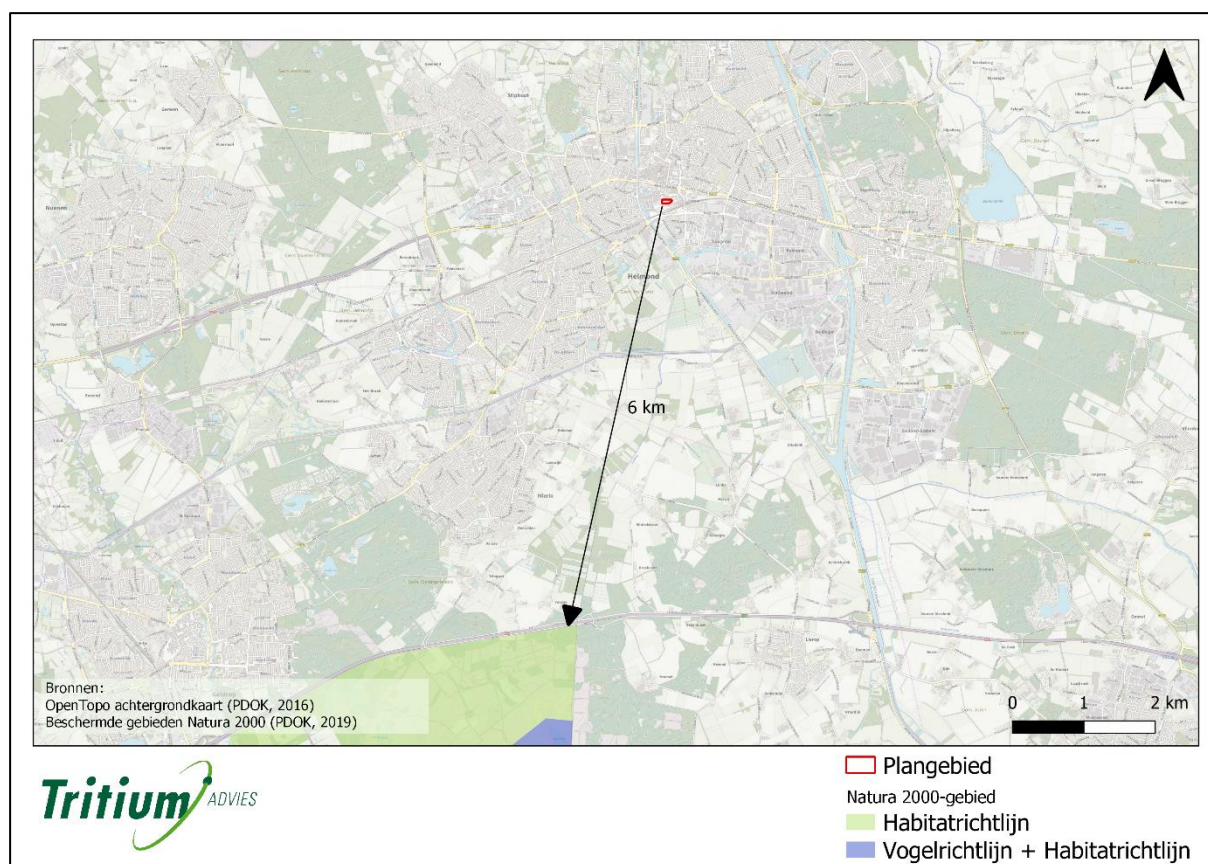
3 Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000

3.1.1 Bronnenonderzoek

	Ja	Nee
Ligt het plangebied in een Natura 2000-gebied?		X

	0 km	0 – 10 km	> 10 km
Wat is de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied?		Ca. 6 km (figuur 3.1)	
Welk Natura 2000-gebied betreft het?	Strabrechtse Heide & Beuven		

Figuur 3.1: Plangebied ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied.

Natura 2000-gebied – Strabrechtse Heide & Beuven

Gebiedskenmerken:

De Strabrechtse Heide bestaat grotendeels uit glooiend dekzandlandschap, met daarnaast een deel stuifzandlandschap. In het oosten van het gebied ligt het Beuven, het grootste ven van ons land. De omringende bossen van het gebied bestaan vooral uit grove dennen. Aan de noordwestkant van het gebied ligt het beekdal van de Kleine Dommel, met alluviale bossen, wilgenstruweel, moerasruigten en vochtige schraallanden.

Beschermde habitattypen:

Er worden tien habitattypen beschermd: stuifzandheiden met struikhei (H2310), zandverstuivingen (H2330), zeer zwakgebufferde vennen (H3110), zwakgebufferde vennen (H3130), zure vennen (H3160), vochtige heiden (H4010A), droge heiden (H4030), pioniersvegetaties met snavelbiezen (H7150), hoogveenbossen (H91D0) en vochtige alluviale bossen (H91E0C).

Beschermde soorten:

Het gebied is aangewezen voor de volgende habitatsoorten: kleine modderkruiper en drijvende waterweegbree. Het zijn habitatsoorten waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen en waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Het gebied is tevens aangewezen als broedlocatie voor de roerdomp en woudaap. Daarnaast is het gebied aangewezen als slaap- en rustplaats voor de kraanvogel.

Deze en verdere informatie over dit gebied is te vinden op de website van Natura 2000 in Nederland (Natura 2000).

3.1.2 Deelconclusie Natura 2000-gebieden

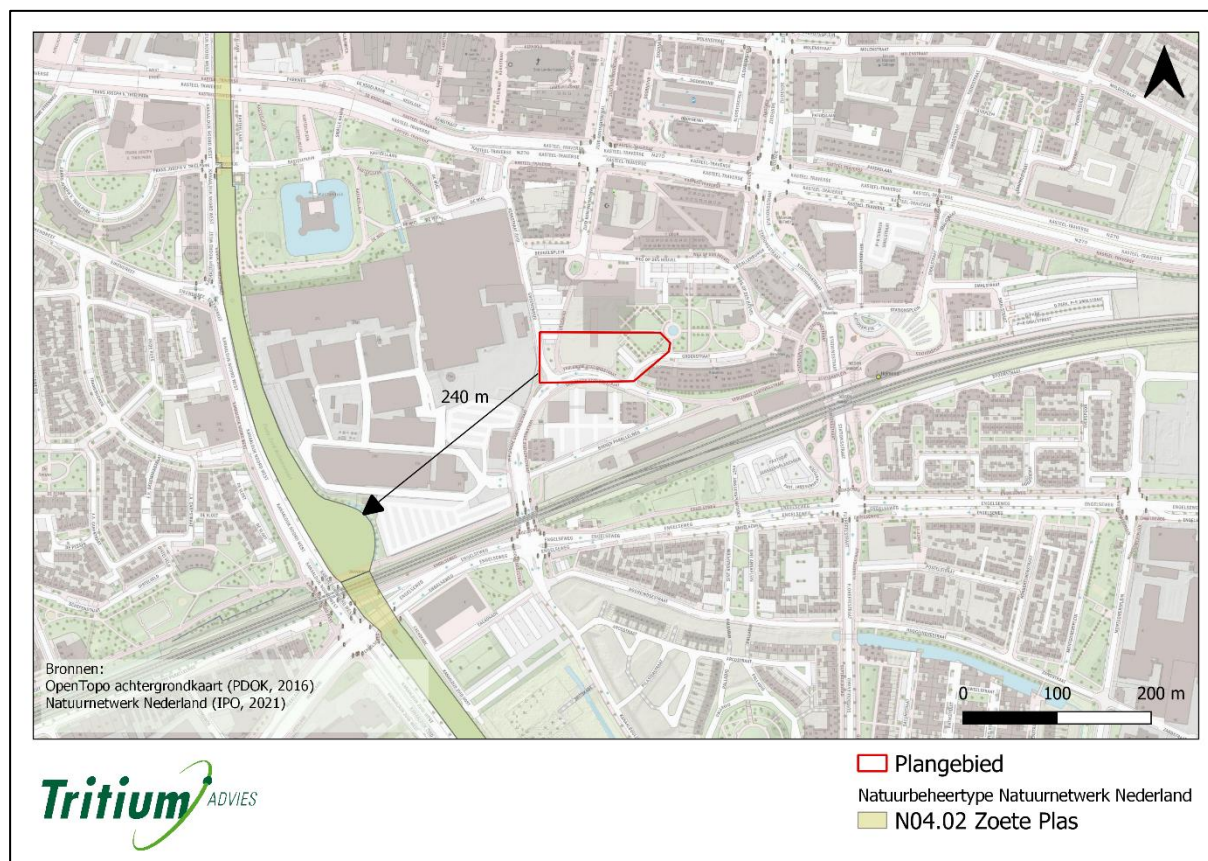
Met het meest nabije Natura 2000-gebied op minder dan 10 kilometer afstand valt een negatief effect van de geplande acties op Natura 2000-gebieden niet uit te sluiten (Aanpak Stikstof). Door de korte afstand kan er mogelijk verspreiding van schadelijke stoffen via de lucht of het water naar Natura 2000-gebieden plaatsvinden. Een stikstofberekening om eventuele stikstofdepositie ten gevolge van de geplande inrichtings-, sloop- en/of bouwwerkzaamheden op Natura 2000-gebieden in de aanleg- en gebruikersfase aan te tonen of uit te sluiten is daarom noodzakelijk.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

3.2.1 Bronnenonderzoek

	Ja	Nee
Ligt het plangebied in een gebied dat behoort tot het Natuurnetwerk Nederland?		X

	0 m	0 – 600 m	> 600 m
Wat is de afstand tot het dichtstbijzijnde gebied dat behoort tot het Natuurnetwerk Nederland?		240 m (figuur 3.2)	
Welk natuurgebied betreft het?	Zuid-Willemsvaart		
Welk type natuurgebied is het?	N04.02 Zoete plas (BIJ12)		

Figuur 3.2: Plangebied ten opzichte van de dichtstbijzijnde natuurgebied dat deel uitmaakt van het Natuurnetwerk Nederland.

	Ja	Nee
Hanteert de provincie een externe werking wat betreft gebieden uit het Natuurnetwerk Nederland?	X	
<u>Betekenis:</u> Indirecte aantasting van natuurgebieden door werkzaamheden in de buurt van die gebieden moet in rekening gebracht worden, met uitzondering van de verspreiding van stoffen via de lucht of het water.		

3.2.2 Deelconclusie Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland. De provincie Noord-Brabant hanteert een externe werking als het gaat om het Natuurnetwerk Nederland. Mogelijke aantasting van de ecologische waarden en kenmerken van een natuurgebied door de geplande werkzaamheden moet in kaart gebracht worden, met uitzondering van verspreiding van stoffen via de lucht of het water. In dit geval is het plangebied op een dergelijke afstand van het dichtstbijzijnde natuurgebied gelegen en in dergelijk drukke omgeving dat een negatief effect op dat natuurgebied niet verwacht wordt. Het kanaal, welke onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland is gelegen in een drukke stedelijke omgeving. Nabij de locatie van het plangebied doorkruisen het Spoor en drukke verkeersaders het kanaal. Tevens bevindt zich tussen het plangebied en het kanaal grote bedrijvigheid van de Vlisco, een textielfabrikant.

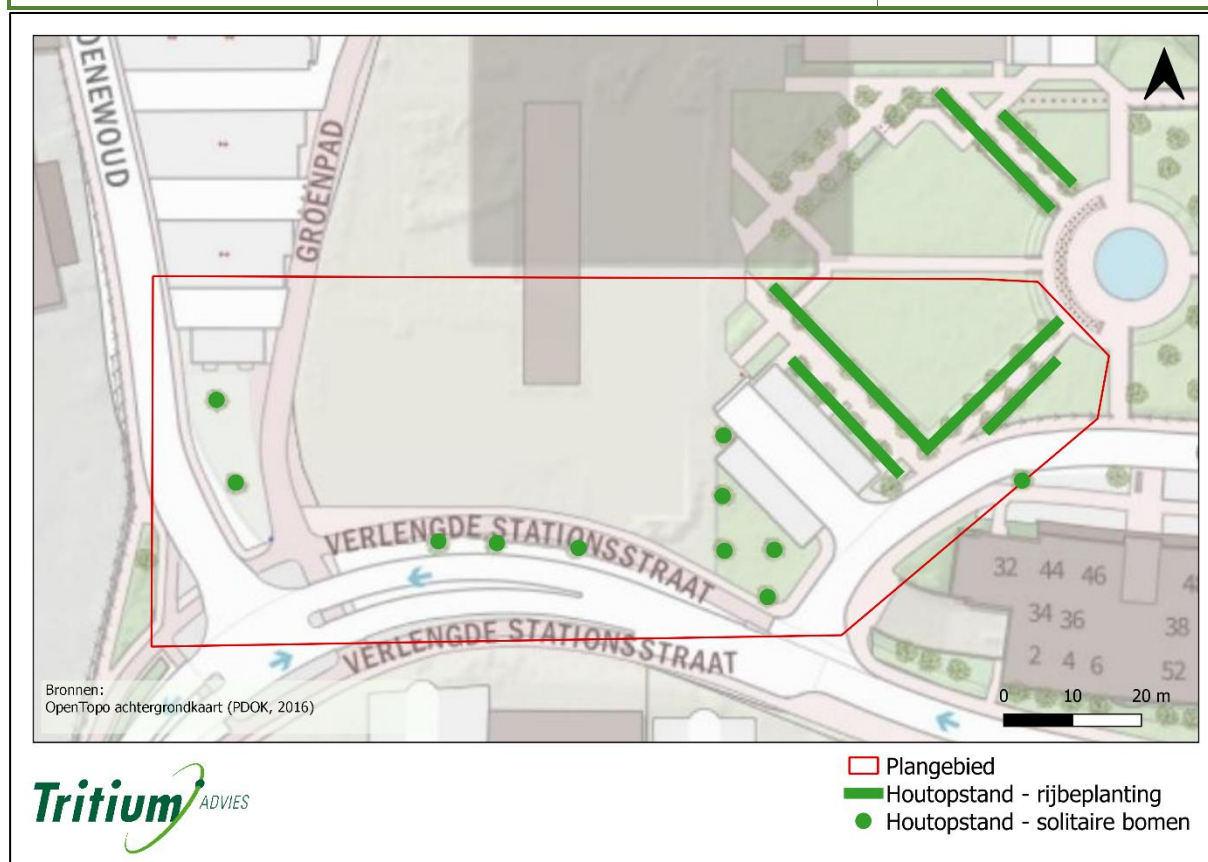
4 Houtopstanden

4.1 Definitie en wetgeving

Volgens artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming is het verboden een houtopstand (bos, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en bosplantsoenen) geheel of gedeeltelijk te vellen, met uitzondering van het periodiek vellen van griend- of hakhout, zonder voorafgaande melding daarvan bij de gedeputeerde staten. Verder geldt er ook een herplantplicht voor gekapte houtopstanden.

4.2 Waarnemingen en analyse

	Ja	Nee
Bevindt er zich een houtopstand binnen het plangebied welke verloren gaat middels het planvoornemen?	X (figuur 4.1)	
Beslaat de totale oppervlakte van de houtopstand 1000 m ² of meer?	nee	
Bestaat een van de houtopstanden uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen?	ja	

Figuur 4.1: Locatie van de houtopstanden binnen het plangebied.

Toets	
Vallen de houtopstanden binnen de, bij besluit van de gemeenteraad, vastgestelde grenzen van de bebouwde kom?	ja
Bevinden de houtopstanden zich op erven of in tuinen?	nee
Zijn de houtopstanden fruitbomen of windschermen om boomgaarden?	nee
Zijn de houtopstanden naaldbomen bedoeld om te dienen als kerstbomen?	nee
Zijn de houtopstanden kweekgoed?	nee
Worden de houtopstanden gedund?	nee
Bestaat de houtopstand uit populieren of wilgen bestaande...	
wegbeplantingen?	nee
beplantingen langs waterwegen?	nee
eenrijige beplantingen langs landbouwgronden?	nee
Bestaat de houtopstand uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa die	
ten minste eens per tien jaar worden geoogst?	nee
uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid bestaat, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter?	nee
zijn aangelegd na 1 januari 2013?	nee

4.3 Deelconclusie houtopstanden

De binnen dit planvoornemen te vellen houtopstand bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen bevat. De houtopstand valt binnen de bebouwde kom grens van de Wet natuurbescherming. Het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming is hierop daarom niet van toepassing. Soms zijn er vanuit gemeentelijk beleid toch verplichtingen zoals een meldingsplicht, een vergunningsplicht en/of een herplantplicht. Dergelijke informatie is op te vragen bij het omgevingsloket van de gemeente.

5 Soortbescherming

5.1 Soortverspreiding

Aan de hand van gepubliceerde datasets en literatuuronderzoek is bepaald welke soorten potentieel voorkomen in de directe omgeving van het plangebied. Van elk van deze soorten is dan de status van bescherming volgens de Wet natuurbescherming nagegaan. In de onderstaande paragrafen, die telkens één soortgroep behandelen, is eerst dit opzoekingswerk samenvat.

In verspreidingsatlassen, zoals die van de Nederlandse Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), wordt gewerkt met atlasblokken (5 x 5 km) en kilometerhokken (1 x 1 km) om aan te geven welke soorten in de afgelopen jaren zijn waargenomen in het gebied. Een atlasblok bevat 25 kilometerhokken. Aangezien het plangebied slechts een klein gedeelte van het kilometerhok en het atlasblok beslaat, is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het plangebied.

Code van het atlasblok waarin het plangebied ligt.	51-37
X-coördinaat van het kilometerhok waarin het plangebied ligt.	170
Y-coördinaat van het kilometerhok waarin het plangebied ligt.	385

5.2 Veldbezoek

Tijdens een bezoek aan het plangebied is zoveel mogelijk informatie verzameld over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hierbij zijn waarnemingen, zowel visueel als auditief, en sporenonderzoek cruciaal. Er is gekeken naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, hollen, uitwerpselen, prooi-resten en haren. Daarnaast is op basis van terreinkenmerken beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Een Quickscan flora en fauna is een momentopname en geen veldinventarisatie omdat veldinventarisaties meerdere seizoensgebonden opnamerondes inhouden die volgens standaardmethoden worden uitgevoerd. Het kan dus voorkomen dat soorten niet worden waargenomen tijdens het veldbezoek. Hierdoor kan slechts in beperkte mate uitsluitel worden gegeven over de aan- of afwezigheid van soorten. Aan de hand van *expert judgement* (beoordeling door experts) en bekende ecologische principes is daarom een inschatting gemaakt over het kunnen voorkomen van beschermde plant- en diersoorten in het plangebied.

Datum van het veldbezoek	3 november 2022
Dagdeel van het veldbezoek	middag
Temperatuur tijdens het veldbezoek	15 °C

Weersomstandigheden tijdens het veldbezoek	Droog, bewolkt
Windkracht tijdens het veldbezoek	1-2 Bft

5.3 Flora

5.3.1 Soortverspreiding

In Nederland groeien ca. 80 plantensoorten die een beschermde status hebben op Europese en/of nationale schaal. Deze soorten komen veelal voor in gebieden die beschermd zijn via de Europese habitatrichtlijn maar enkele soorten, zoals bijvoorbeeld de schubvaren, komen ook voor in het stedelijk gebied. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied geschikt is voor beschermde planten. Ook is de eventuele aanwezigheid van invasieve exoten – planten van elders die een bedreiging vormen voor de inheemse soorten – vastgesteld.

5.3.2 Waarnemingen en analyse

Het veldbezoek vond plaats in de herfst, wanneer slechts een deel van de aanwezige planten zichtbaar zijn. Tijdens het veldbezoek zijn er binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Ze zijn er ook niet te verwachten door de stedelijke omgeving en het feit dat de aanwezige groenstructuren kunstmatige zijn aangelegd. Beschermde soorten komen vooral voor op voedselarme, kalkhoudende grond en in ecologisch omstandigheden die plantendiversiteit stimuleren. Dat is in deze situatie niet het geval.

5.3.3 Deelconclusie

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot de flora.

5.4 Vogels

5.4.1 Soortverspreiding

Alle niet-exotische, in het wild levende vogels die in Nederland broeden, te gast zijn of doortrekken, in totaal zo'n 290 soorten, zijn beschermd via de Vogelrichtlijn (Brochure MEZ). In de onderstaande tabel zijn de vogelsoorten opgenoemd waarvan de nestplaatsen jaarrond beschermd zijn in de provincie van het plangebied. Het betreft vogels die gebonden zijn aan vaste broedlocaties en daardoor niet kunnen uitwijken naar andere mogelijk geschikte locaties in de omgeving van het plangebied. Omdat het vernietigen of verstoren van hun broedplaatsen in strijd is met de Wet natuurbescherming, is tijdens het veldbezoek nagegaan of deze soorten in het

plangebied voorkomen en broeden. Hierbij zijn de verspreidingskaarten opgesteld door het Sovon, geraadpleegd om na te gaan of de soort in de buurt van het plangebied voorkomt (SOVON).

Tabel 5.4.1: Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten in de provincie Noord-Brabant

Categorie	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten	
1	Jaarrond gebruikte nesten	steenuil
2	Koloniebroeders – honkvast of gebouwfankelijk	gierzwaluw, huismus, roek
3	Niet koloniebroeders – honkvast of gebouwfankelijk	grote gele kwikstaart, kerkuil, oehoe, ooievaar, slechtvalk
4	Jaarlijkse terugkeer naar nest	boomvalk, buizerd, havik, ransuil, sperwer, wespandief, zwarte wouw
	Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bij ecologisch zwaarwegende redenen	
5	Honkvast maar flexibel	blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte roodstaart, zwarte specht

5.4.2 Waarnemingen en analyse

Tijdens het veldbezoek zijn de onderstaande soorten waargenomen binnen of in de directe omgeving van het plangebied. Het plangebied is dus voor deze soorten geschikt als onderdeel van het leefgebied.

Tabel 5.4.2: Lijst van de tijdens het veldbezoek waargenomen vogelsoorten

Vogelsoort	Latijnse naam	Aantal	Type waarneming	Nest
ekster	<i>Pica pica</i>	1	visueel	nee
huismus	<i>Passer domesticus</i>	4	visueel en auditief	nee
kauw	<i>Corvus monedula</i>	5	visueel	nee
kleine mantelmeeuw	<i>Larus fuscus</i>	1	visueel	nee
merel	<i>Turdus merula</i>	1	visueel	nee
turkse tortel	<i>Streptopelia decaocto</i>	2	visueel	nee
pimpelmees	<i>Cyanistes caeruleus</i>	1	visueel	nee

Foerageer- en leefgebied

Uit de bovenstaande waarnemingen en de observaties ter plekke blijkt dat het plangebied geschikt is als foerageergebied voor stadsvogels en tuinvogels. Voor akkervogels, bosvogels, moerasvogels, roofvogels, struweelvogels, watervogels en weidevogels zijn geen geschikte biotopen aanwezig. Het plangebied is echter geen essentieel foerageergebied voor de voorkomende soorten omdat er in de buurt van het plangebied alternatief foerageergebied aanwezig is. Voorbeelden zijn de

groenstructuren in het parkje ten oosten van het plangebied en de plantsoenen in de omgeving. Ook zal het gebied deels als foerageergebied in gebruik kunnen blijven na het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

Er zijn huismussen waargenomen in de coniferen noordoostelijk grenzend aan het plangebied. Het parkje is dus onderdeel van het leefgebied van de huismus, maar zal onaangetast blijven. Tevens is er westelijk grenzend aan het plangebied een stukje plantsoen met struweel aanwezig waar de huismussen mogelijk gebruik van maken om te schuilen. Dit stukje plantsoen zal middels het planvoornemen niet onaangetast kunnen blijven. Essentieel leefgebied van de huismus is beschermd. Er wordt echter niet verwacht dat dit stukje plantsoen essentieel leefgebied betreft. Er zijn in de nabije omgeving alternatieven aanwezig in de vorm van ligusterhagen en hulst op het terrein van de Vlisco. Aanvullend onderzoek naar de huismus is daarom niet aan de orde.

Natuurgebonden nesten

De op het plangebied aanwezige bomen en struiken kunnen dienen als broedgelegenheid. Er zijn echter geen nesten of potentiële nestmogelijkheden waargenomen van of voor soorten met jaarrond beschermde nesten. Wel werd er binnen het plangebied een nest aangetroffen dat niet jaarrond beschermd is, namelijk van een houtduif. Verder zijn er grenzend aan het plangebied ook nesten van andere niet jaarrond beschermde nesten aangetroffen, waaronder een nest van een ekster. Broedende vogels zijn erg gevoelig voor verstoring door werkzaamheden. Door de algemene beschermingsstatus van vogels in Nederland kunnen sloop-, bouw- of inrichtingswerkzaamheden alleen plaatsvinden als er geen broedende vogels aanwezig zijn op of in de directe omgeving van het plangebied. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden in de minst kwetsbare periode, tussen begin oktober en half februari, worden geen nadelige effecten verwacht voor broedende vogels.

Gebouwgebonden nesten

Binnen het plangebied is geen bebouwing aanwezig zodat het verloren gaan van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels is uitgesloten.

5.4.3 Deelconclusie vogels

Een aantal vogelsoorten benut het plangebied en directe omgeving als foerageer- en broedgebied. Dit vormt echter geen belemmering voor het planvoornemen. Het plangebied zal geen essentieel foerageergebied zijn voor deze soorten en het gebied kan bovendien na uitvoering van het planvoornemen deels als foerageergebied in gebruik blijven. Algemeen voorkomende soorten zonder jaarrond beschermd nest kunnen blijven broeden binnen en in de directe omgeving van het plangebied. Er kunnen geen versturende werkzaamheden zoals sloop- en bouwwerkzaamheden of verwijdering van beplanting plaatsvinden wanneer er broedende vogels aanwezig zijn in de nabije omgeving. Indien er op deze manier wordt gehandeld, treden er geen nadelige effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaatsvinden tussen begin oktober en half februari worden er eveneens geen nadelige effecten verwacht voor vogels.

5.5 Grondgebonden zoogdieren

5.5.1 Soortverspreiding

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in het wild levende grondgebonden zoogdieren die zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied sinds het jaar 2000 (NDFF). Zeezoogdieren, huisdieren, vee en exoten zijn niet opgenomen in de lijst en vleermuizen worden in het volgende deelhoofdstuk behandeld. Er is voor elke soort aangegeven of die op Europese (EU) of nationale (NL) schaal bescherming geniet, of er zorgplicht geldt voor de soort (ZORG) en of de soort vrijgesteld is van bescherming (VRIJ) in de provincie van het plangebied. De laatste kolom (plangebied) vat samen welke beschermde soorten relevant zijn voor het plangebied (***). Deze soorten worden behandeld in de volgende paragrafen.

Tabel 5.5.1: Lijst van grondgebonden zoogdieren die voorkomen in de omgeving van het plangebied

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	Diergroep	EU	NL	ZORG	VRIJ	plangebied
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
bever	<i>Castor fiber</i>	knaagdieren-overige	X	X	X		***
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	knaagdieren-ware muizen		X	X	X	
bruine rat	<i>Rattus norvegicus</i>	knaagdieren-ware muizen			X		
bunzing	<i>Mustela putorius</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
damhart	<i>Dama dama</i>	evenhoevigen		X	X		***
das	<i>Meles meles</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	knaagdieren-ware muizen		X	X	X	
dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	knaagdieren-overige		X	X		***
egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	insecteneters-overige		X	X	X	
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
haas	<i>Lepus europaeus</i>	haasachtigen		X	X	X	
huismuis	<i>Mus musculus</i>	knaagdieren-ware muizen			X		
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	haasachtigen		X	X	X	

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	Diergroep	EU	NL	ZORG	VRIJ	plangebied
mol	<i>Talpa europaea</i>	insecteneters-overige			X		
ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
ree	<i>Capreolus capreolus</i>	evenhoevigen		X	X	X	
rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
steenmarter	<i>Martes foina</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X	X	
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
vos	<i>Vulpes vulpes</i>	roofdieren-hondachtigen		X	X	X	
waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>	insecteneters-spitsmuizen		X	X		***
wezel	<i>Mustela nivalis</i>	roofdieren-marterachtigen		X	X		***
woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	knaagdieren-woelmuizen		X	X	X	
wolf	<i>Canis lupus</i>	roofdieren-hondachtigen	X	X	X		***

Diergroepen zijn volgens het soortenoverzicht van de Zoogdiervereeniging van Nederland ().

5.5.2 Waarnemingen en analyse

Tijdens het veldbezoek zijn geen exemplaren of voortplantings- en/of verblijfplaatsen van soorten aangetroffen die zijn beschermd volgens de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Hieronder wordt de functie van het plangebied voor elke soort die de laatste twintig jaar in de buurt van het plangebied is waargenomen verduidelijkt.

Bever

Leefgebied	Bevers leven in het overgangsgebied tussen land en water zoals in moerassen, langs beken en bij rivieren en meren. De aanwezigheid van bossen op de oevers is een vereiste voor de bever, waarbij open of rotsige oevers worden gemedend.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt als leefgebied voor de bever door de afwezigheid van geschikt oppervlaktewater en natuurlijke schuilplaatsen binnen of nabij het plangebied.

Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee
------------------------------------	-----

Kleine marterachtigen (bunzing en wezel)

Leefgebied	De bunzing geeft de voorkeur aan gebieden met oppervlaktewater en voldoende schuilmogelijkheden, zoals heggen, houtwallen, bosranden en natuurlijke oevers. De wezel leeft in open en droge, natuur- en cultuurlandschappen die dekking bieden door middel van bosschages, houtstapels en heggen.
Plangebied	Het plangebied is niet geschikt voor deze soorten vanwege de stedelijke aard van het terrein zonder voldoende natuurlijke schuilmogelijkheden en met veel verstoring. Ook zijn er geen sporen aangetroffen zoals hollen, vraatsporen of uitwerpselen.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Das

Leefgebied	De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen, zijn geschikte leefgebieden. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt als leefgebied door het stedelijk karakter van het plangebied met veel verstoring en de afwezigheid van natuurlijke schuilplaatsen.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Eekhoorn

Leefgebied	Eekhoorns leven in loofbos, naaldbos of gemengd bos, maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos mits er voldoende voedsel aanwezig is.
Plangebied	Binnen en rondom het plangebied zijn enkele bomen aanwezig die als schuilmogelijkheid kunnen dienen, echter liggen deze bomen geïsoleerd in een zeer stedelijke omgeving. Het plangebied en omgeving zijn tevens ongeschikt als leefgebied voor de eekhoorn door de beperkte aanwezigheid van voedselbronnen.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Damhert

Leefgebied	Het leefgebied van het damhert bestaat uit lichte loofbossen en gemengde bossen. Deze soort heeft een voorkeur voor oudere bossen met een dichte onderbegroeiing. Belangrijk is dat er voldoende gras in de omgeving is. Vrij levende populaties komen voor in de duingebieden van Kennemerland, Schouwen-Duivenland, de Veluwe en in de Manteling van Walcheren, het Horsterwold en op de Utrechtse Heuvelrug.
Plangebied	Het plangebied valt niet binnen de omgeving waarin populaties van het damhert bekend zijn. Hoogstwaarschijnlijk is het damhert waargenomen in de nabijheid van het plangebied in een dierenparkje. Het plangebied is ongeschikt voor deze soort omdat geschikt leefgebied in de vorm van bos ontbreekt.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Steenmarter

Leefgebied	De steenmarter komt vooral voor in parklandschap en heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw met oude schuren of gebouwen. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang. De steenmarter gebruikt verblijfplaatsen zoals boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders, kruipruimtes, spouwmuuren en onder dakbedekkingen.
Plangebied	Er zijn binnen het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig. Tevens zijn er ook geen sporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van een steenmarter. Een negatief effect van het planvoornemen op de steenmarter valt daarmee uit te sluiten.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Waterspitsmuis

Leefgebied	De waterspitsmuis is een vrij zeldzame, nationaal beschermde soort in Nederland. Waterspitsmuizen leven in beek- en rivierdalen langs niet te voedselrijk water.
Plangebied	Het plangebied is ongeschikt voor deze soort omdat geschikt leefgebied in de vorm van oppervlaktewater met natuurlijke oevers ontbreekt. Tevens is er binnen het plangebied veel verstoring aanwezig. In de waterrijke gebieden in de buurt van het plangebied vinden waterspitsmuizen mogelijk geschikt leefgebied.

Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee
------------------------------------	-----

Wolf

Leefgebied	De wolf leeft bij voorkeur in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. Het verspreidingsgebied van de wolf in Nederland is heden beperkt tot enkele gebieden. De wolf wordt verder in Nederland slechts incidenteel zwervend waargenomen.
Plangebied	Gezien de stedelijke aard van het plangebied en de afwezigheid van bos en moeras, is het plangebied niet geschikt als leefgebied voor de wolf. De uitvoering van het planvoornemen zal daarom geen negatief effect hebben op de wolf.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Het aanwezige plantsoen binnen het plangebied zal worden verwijderd. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende alternatieven aanwezig in de vorm van plantsoenen aanwezig om als foerageergebied te dienen voor algemeen voorkomende soorten. Het plangebied zal na uitvoering van het planvoornemen deels beschikbaar blijven als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren.

5.5.3 Deelconclusie grondgebonden zoogdieren

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor dergelijke soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er daarom geen negatieve effecten te verwachten voor grondgebonden zoogdieren.

5.6 Vleermuizen

5.6.1 Soortverspreiding

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen hebben een beschermde status. Het is verboden hun verblijfplaatsen aan te tasten, hun essentieel foerageergebied te vernietigen of hun vliegroutes te verstoren. Vleermuizen huizen in grotten, in boomholten of in spouwen of zolders van huizen. Ze maken gebruik van vliegroutes om zich te verplaatsen van verblijfplaatsen naar foerageergebieden. Hiervoor worden lange, aaneengesloten bomerijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals heggen en houtwallen gebruikt. Tijdens het veldbezoek is nagegaan (i) of er op het plangebied locaties zijn die kunnen dienen als winter-, kraam-, paar-, zomer- en/of

jaarrondverblijfplaats voor vleermuizen, (ii) of het plangebied geschikt is als foerageergebied voor vleermuizen en zo ja, (iii) of het essentieel foerageergebied is en (iv) of er essentiële vliegroutes door het plangebied lopen.

Onderstaande tabel duidt voor elke in Nederland voorkomende vleermuissoort aan of de soort is waargenomen in de omgeving van het plangebied sinds het jaar 2000 (NDFF) (tabel 5.6.1 – omgeving plangebied).

Tabel 5.6.1: Lijst van in Nederland voorkomende vleermuizen met aanduiding van hun type verblijfplaatsen en hun voorkomen in de omgeving van het plangebied

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	Verblijfplaatsen	Omgeving plangebied
Baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: groeven, bunkers, kelders	nee
Bechsteins vleermuis	<i>Myotis bechsteinii</i>	zomer: bomen winter: grotten	nee
Bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>	gebouwen, bomen	nee
Brandt's vleermuis	<i>Myotis brandtii</i>	zomer: gebouwen winter: groeven, grotten, bunkers	nee
Bruine grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: ondergrondse ruimten	ja
Franjestaart	<i>Myotis nattereri</i>	gebouwen, bomen	nee
Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	gebouwen	ja
Grijze grootoorvleermuis	<i>Plecotus austriacus</i>	gebouwen	nee
Grote rosse vleermuis	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	bomen, rotsspleten	nee
Ingekorven vleermuis	<i>Myotis emarginatus</i>	zomer: gebouwen winter: gebouwen, groeven	nee
Grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	zomer: zolders, grotten winter: grotten	nee
Laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>	gebouwen	ja
Meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>	zomer: gebouwen winter: bunkers, groeven	nee
Mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: grotten, bunkers, kelders	nee
Rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>	bomen	ja
Ruige dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>	zomer: gebouwen winter: gebouwen, bomen	ja
Tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>	zomer: gebouwen winter: grotten, kelders, gebouwen	nee
Vale vleermuis	<i>Myotis myotis</i>	zomer: gebouwen, bomen winter: grotten, groeven, kelders	nee
Watervleermuis	<i>Myotis daubentoni</i>	zomer: bomen, zolders, bunkers winter: ondergrondse ruimten	ja

Informatie via Vleermuis.net (Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN)).

5.6.2 Waarnemingen en analyse

Verblijfplaatsen

Gebouwbewonende vleermuissoorten

Er is geen bebouwing aanwezig binnen het plangebied, wel is er binnen het plangebied een vleermuispaalkast aanwezig (tabel 5.6.2 en figuur 5.6.1 en 5.6.2). In de paalkast zijn zeker drie vleermuizen aangetroffen, vermoedelijk gewone dwergvleermuizen. Binnen het planvoornemen is geen bebouwing voorzien op de locatie van de vleermuispaalkast. Wanneer de paalkast onaangetast blijft, er geen verlichting op wordt gericht en er geen blokkades binnen een straal van vier meter worden geplaatst, valt een negatief effect op deze vleermuisverblijfplaatsen uit te sluiten. Wanneer dit niet mogelijk is, dient bekeken te worden wat de mogelijkheden voor aanvullende maatregelen zijn. De paalkast fungeert hoogstwaarschijnlijk namelijk als tijdelijke mitigatievoorziening voor een ander project.

Tabel 5.6.2: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie	Geschikt voor
1	Noordoostelijke hoek	vleermuispaalkast	Bruine grootoorvleermuis, gewone dwergvleermuis, en ruige dwergvleermuis

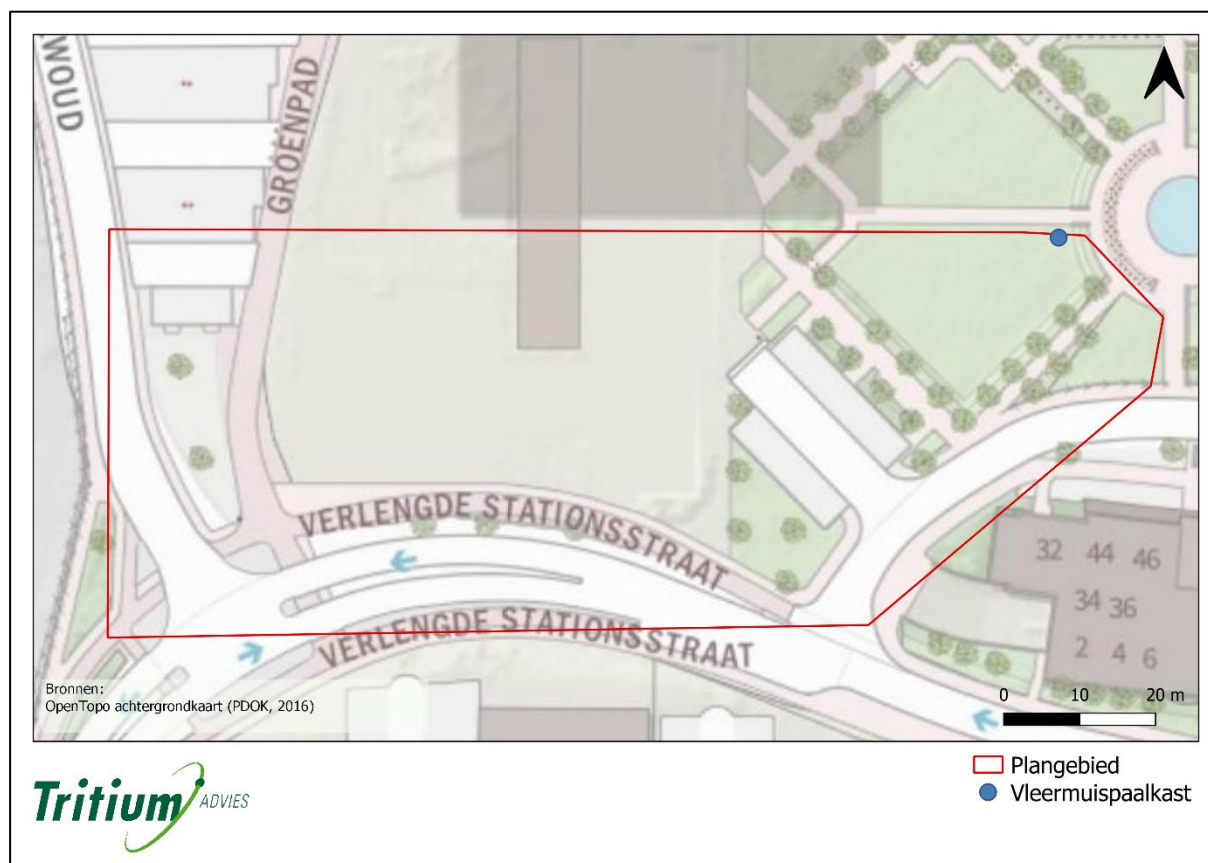

Foto A – omgeving paalkast

Foto B – individu rood omcirkeld

Figuur 5.6.1: Foto's van vleermuispaalkast binnen het plangebied.

Figuur 5.6.2: Locatie van vleermuispaalkast binnen het plangebied.

Boombewonende vleermuissoorten

Er zijn verschillende bomen met holten aanwezig binnen en nabij het plangebied, echter zijn de holten veelal niet toegankelijk of niet diep genoeg waardoor ze ongeschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen. In één van de bomen binnen het plangebied is wel een holte aangetroffen waarvan niet valt uit te sluiten dat deze dienst zou kunnen doen als vaste verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen (tabel 5.6.3, figuur 5.6.3 en 5.6.4). Een boomholtecheck kan de geschiktheid van de holte uitsluiten dan wel aantonen. Uit de boomholtecheck moet blijken of verdere vervolgstappen (in de vorm van bijvoorbeeld aanvullend onderzoek) noodzakelijk zijn.

Tabel 5.6.3: Lijst van aangetroffen potentiële vaste verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen.

	Locatie binnen het plangebied	Beschrijving van de locatie	Geschikt voor
1	Boom aan de Verlengde Stationsstraat	Boomholte	Bruine grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis

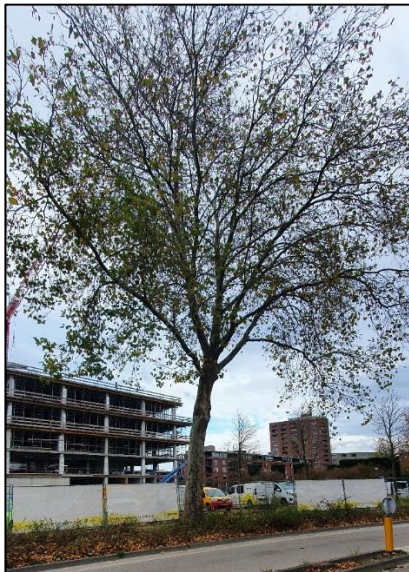

Foto A – boom met mogelijk geschikte holte

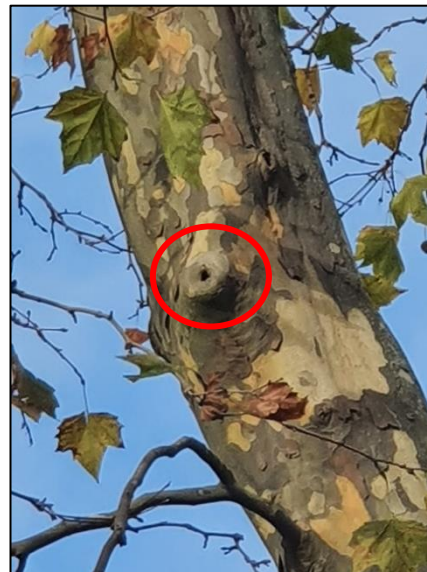
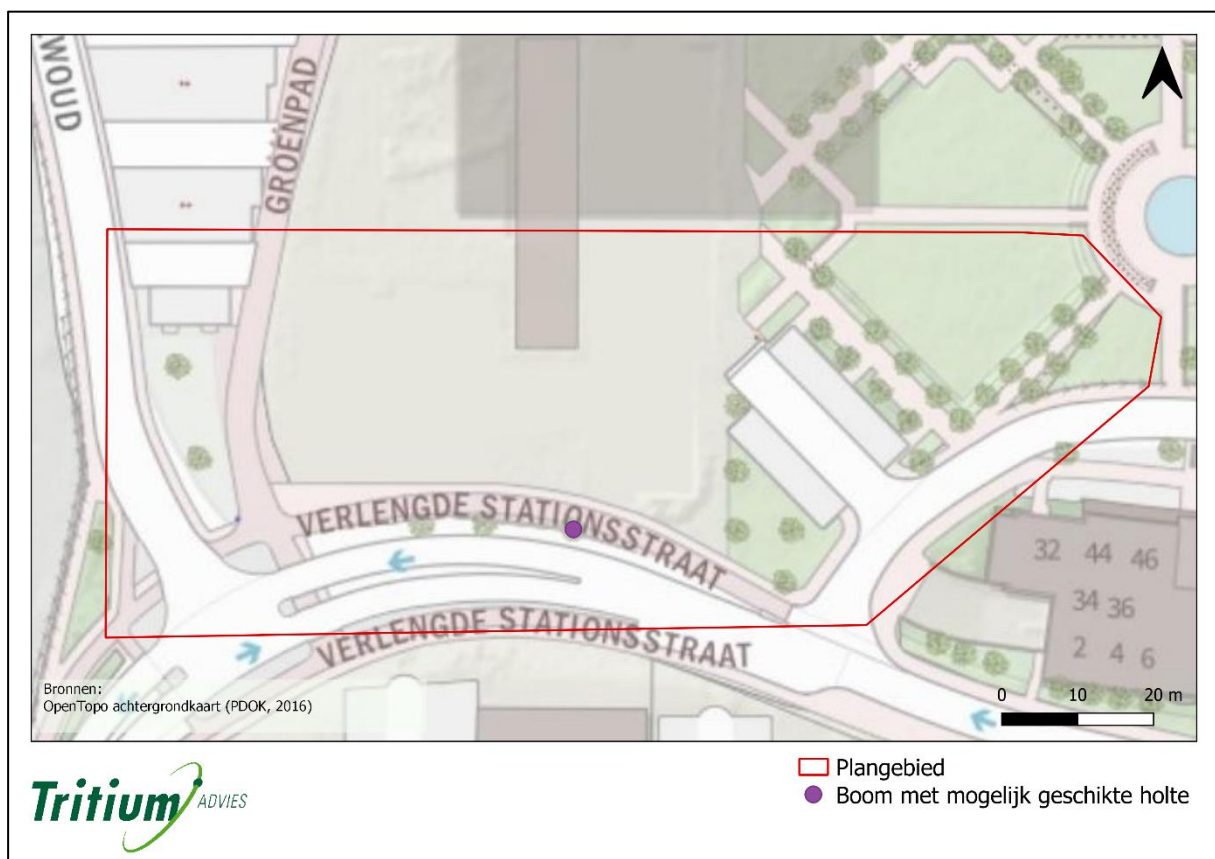

Foto B – aanwezige, mogelijk geschikte, holte

Figuur 5.6.3: Foto's van boom met mogelijk geschikte holte voor vleermuizen binnen het plangebied.

Figuur 5.6.4: Locatie van de boom met mogelijk geschikte holte binnen het plangebied.

Foerageergebied

Mogelijk zal het plangebied beperkt gebruikt worden als foerageergebied. Gezien de kleine omvang

en de beschikbare alternatieven in de omgeving, zoals het parkje ten noordoosten, de groenstructuren ten zuiden van het spoor en het kanaal, betreft het geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Bovendien zullen in de nieuwe situatie naar verwachting beperkt nieuwe groenstructuren worden gerealiseerd welke als foerageergelegenheid kunnen dienen.

Vliegroutes

Binnen het plangebied zijn geen lange, aaneengesloten bomenrijen en andere lijnvormige landschapsstructuren zoals hoge heggen en houtwallen aanwezig die dienst kunnen doen als vliegroutes voor vleermuizen.

5.6.3 Deelconclusie vleermuizen

Er is binnen het plangebied een vleermuispaalkast aanwezig waarin vleermuizen zijn aangetroffen. Wanneer de paalkast onaangetast blijft, er geen verlichting op wordt gericht en er geen blokkades binnen een straal van drie meter worden geplaatst, valt een negatief effect op deze vleermuisverblijfplaatsen uit te sluiten. Wanneer dit niet mogelijk is, dient bekeken te worden wat de mogelijkheden voor aanvullende maatregelen zijn.

Tevens is er binnen het plangebied een boom met een holten aangetroffen die mogelijk geschikt is als vaste verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen. Een boomholtecheck is noodzakelijk om de eventueel noodzakelijke vervolgstappen te bepalen. Mogelijk wordt er gevoerageerd binnen en nabij het plangebied. Foerageergebied is alleen beschermd wanneer dit gebied noodzakelijk is om de functionaliteit van een vaste verblijfplaats te behouden. Indien de geplande werkzaamheden overdag uitgevoerd worden, is een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten. Een negatief effect op vaste vliegroutes is eveneens niet te verwachten.

5.7 Amfibieën, reptielen en vissen

5.7.1 Soortverspreiding

Amfibieën en reptielen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in het wild levende amfibieën die zijn waargenomen in de omgeving van het plangebied sinds het jaar 2000 (NDFF). Exoten zijn niet opgenomen in de lijst. In de laatste kolom (plangebied) worden de relevante, beschermde soorten die in de volgende paragrafen behandeld worden, aangeduid met ***. Er zijn geen inheemse reptielen waargenomen in de omgeving van het plangebied sinds het jaar 2000 (NDFF).

Tabel 5.7.1: Lijst van amfibieën die voorkomen in de omgeving van het plangebied

Nederlandse soortnaam	Latijnse soortnaam	EU	NL	ZORG	VRIJ	plangebied
alpenwatersalamander	<i>Ichthyosaura alpestris</i>		X	X		***
bastaardkikker of middelste groene kikker	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>		X	X	X	
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>		X	X	X	
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>		X	X	X	
kamsalamander	<i>Triturus cristatus</i>	X	X	X		***
kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>		X	X	X	
meerkikker	<i>Pelophylax ridibundus</i>		X	X	X	
poelkikker	<i>Pelophylax lessonae</i>	X	X	X		***

Vissen

Van de in Nederland voorkomende vissoorten zijn er twee soorten Europees en acht soorten nationaal beschermd. Deze soorten zijn veelal afhankelijk van zuiver water en speciale omgevingscondities. Tijdens het veldwerk is nagegaan of er in het plangebied geschikt oppervlaktewater aanwezig is voor deze soorten.

5.7.2 Waarnemingen en analyse

Amfibieën

Hieronder wordt de functie van het plangebied voor elke soort die de laatste twintig jaar in de buurt van het plangebied is waargenomen verduidelijkt.

Alpenwatersalamander

Leefgebied	De alpenwatersalamander leeft in niet snel stromend water dat niet te rijk is aan vis. Alpenwatersalamanders komen vaak voor in de buurt van bos en/of houtwallen en hebben een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen.
Plangebied	Door de afwezigheid van geschikt voortplantingswater en overwinteringshabitat in of in de nabijheid van het plangebied valt een negatief effect op deze soort middels het planvoornemen uit te sluiten.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Kamsalamander

Leefgebied	De kamsalamander komt voor op zandgronden en in beekdalen en geeft de voorkeur aan een bosrijk landschap met houtwallen en struwelen. De soort leeft in poelen, vijvers, matig voedselrijke (mesotrofe) vennen en in leemputten.
Plangebied	Het onderzoeksterrein is ongeschikt voor deze soort vanwege het ontbreken van geschikt voortplantings- en

	overwinteringshabitat. Een negatief effect op deze soort valt daarom uit te sluiten.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Poelkikker

Leefgebied	Het leefgebied van de poelkikker bestaat uit vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden en in de uiterwaarden.
Plangebied	Door de afwezigheid van deze landschapstypen vormt het plangebied geen geschikte leefomgeving voor de poelkikker. Een negatief effect op deze soort valt daarom uit te sluiten.
Aanvullend onderzoek noodzakelijk?	Nee

Reptielen

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen geschikt leefgebied voor reptielen aanwezig. Het plangebied valt ook niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde reptielen. Een negatief effect op beschermde reptielen kan daarom redelijkerwijs worden uitgesloten.

Vissen

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig. De aanwezigheid van (beschermde) vissen kan derhalve worden uitgesloten.

5.7.3 Deelconclusie amfibieën, reptielen en vissen

Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijf- of voortplantingsplaatsen vastgesteld van soorten die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn of van soorten die niet zijn vrijgesteld door de provincie. Algemeen voorkomende soorten, zoals bijvoorbeeld de gewone pad en de bruine kikker, zijn door de provincie vrijgesteld van de verbodsbepalingen als het een ruimtelijke ingreep of inrichting betreft. Wel geldt de zorgplicht voor deze soorten. Zolang de zorgplicht wordt nageleefd zijn er geen negatieve effecten te verwachten met betrekking tot amfibieën, reptielen en vissen.

5.8 Ongewervelden

5.8.1 Soortverspreiding

Meer dan vijftig soorten insecten, onder andere vlinders, libellen en kevers, zijn wettelijk beschermd in Nederland. Daarnaast genieten sommige weekdieren, zoals mossels, ook bescherming. Veelal stellen deze soorten bijzondere eisen aan hun habitat en komen ze dus voor

op specifieke plaatsen, zoals bijvoorbeeld poelen met helder water of graslanden met bloemrijke vegetatie. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of het plangebied geschikt is voor beschermde ongewervelden.

5.8.2 Waarnemingen en analyse

Beschermde soorten ongewervelden zijn niet waargenomen en ook niet te verwachten binnen het plangebied. Aan de specifieke eisen die deze soorten stellen aan hun leefgebied is binnen het plangebied niet voldaan. Door de afwezigheid van oppervlaktewater en de kunstmatig aangelegde aanwezige beplanting is het plangebied voor veel soorten niet geschikt.

5.8.3 Deelconclusie ongewervelden

Er zijn geen negatieve effecten te verwachten van dit planvoornemen met betrekking tot ongewervelde fauna.

5.9 Invasieve exoten

5.9.1 Soortverspreiding

Exoten zijn uitheemse dier- en plantensoorten die na het jaar 1500 door toedoen van de mens terecht gekomen zijn in Nederland terwijl ze er oorspronkelijk niet voorkwamen. Sommige van deze exotische soorten vormen een bedreiging voor de Nederlandse inheemse soorten. Deze exotische soorten worden invasieve exoten genoemd. Ze hebben weinig tot geen natuurlijke vijanden in Nederland en zijn veelal moeilijk te bestrijden. Er zijn in Nederland meer dan 2000 exotische soorten waarvan er een 150 als invasieve exoot negatieve effecten hebben op de biodiversiteit, de ecosystemen en zelfs de economie van Nederland. Op Europese schaal werd een lijst opgesteld van 68 soorten schadelijke exotische dieren en planten waarvoor de lidstaten verplicht zijn populaties op te sporen, te beheren en te verwijderen. Tijdens het veldbezoek is nagegaan of er binnen of in de directe omgeving van het plangebied invasieve exoten voorkomen.

5.9.2 Waarnemingen en analyse

Er werden geen soorten waargenomen binnen het plangebied waarvoor de Europees exotenverordening geldt. Verder zijn er ook geen soorten waargenomen die in Nederland actief bestreden moeten worden.

6 Conclusies

6.1 Beschermde gebieden en soorten

Onderstaande tabel bundelt de conclusies in verband met gebiedsbescherming en soortbescherming uit de hoofdstukken 3, 4 en 5.

	Natura 2000	Natuurnetwerk Nederland	Houtopstanden	Planten	Vogels	Grondgebonden zoogdieren	Vleermuizen	Amfibieën	Reptielen	Vissen	Ongewervelden	Invasieve exoten
Zorgplicht	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Aanvullende maatregelen / aanpassingen					X		X					
Overtreding wet natuurbescherming	X						X					
Aanvullend onderzoek	X						X					
Advies				X	X		X					X

Legenda:

X	Wettelijk verplicht
	Niet te verwachten
X	Te verwachten
X	Noodzakelijk
X	Relevant
	Niet relevant

6.2 Aanvullend onderzoek

Aanvullend onderzoek inzake gebiedsbescherming bestaat uit een AERIUS-berekening. Hiermee wordt bepaald of de voorgenomen plannen bijdrage aan een toename in stikstofdepositie op de omliggende Natura-2000 gebieden.

Een boomholtecheck is noodzakelijk om de eventueel noodzakelijke vervolgstappen aangaande boombewonende vleermuizen te bepalen. Deze boomholtecheck kan gedurende het gehele jaar, door één ecooloog, worden uitgevoerd.

6.3 Zorgplicht

6.3.1 Definitie zorgplicht

Voor alle in het wild levende plant- en diersoorten en voor hun directe leefomgeving geldt een zorgplicht (Wet Natuurbescherming – artikel 1.11). Met deze zorgplicht worden naast de nationaal en Europees aangewezen beschermde soorten en gebieden ook algemenere overige inheemse soorten beschermd. De zorgplicht houdt in dat men handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden vermoed dat deze nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten;

- achterwege laat;
- indien achterwege laten niet passend is, maatregelen neemt om nadelige gevolgen te voorkomen;
- indien die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Het is wettelijk verplicht invulling te geven aan deze zorgplicht.

6.3.2 Negatieve effecten voorkomen – algemene maatregelen

Bij de uitvoering van sloop- en bouwprojecten kunnen werkzaamheden veelal niet achterwege gelaten worden. Het is daarbij verplicht om maatregelen te nemen en daarmee de nadelige gevolgen op inheemse plant- en diersoorten te beperken of te voorkomen.

Nadelige gevolgen kunnen veelal voorkomen worden door te werken in de minst-kwetsbare periode, zoals buiten de winterslaap, voortplantingstijd en periode van afhankelijkheid van jongen. De kwetsbare perioden zijn niet voor alle soortgroepen gelijk. In het algemeen geldt de periode van half oktober tot eind november als 'veilige' periode voor alle diergroepen. Dit is de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als de egel en amfibieën nog niet in winterslaap zijn en de mogelijkheid hebben om zich te verplaatsen. Bovendien zijn de jongen uit het laatste legsel van late broeders zoals de houtduif dan ook uitgevlogen (Vogelbescherming Nederland).

Daarnaast kunnen negatieve gevolgen op algemeen voorkomende soorten beperkt worden door tijdens de werkzaamheden zodanig te werken dat dieren het plangebied kunnen verlaten zodat verwonding of doding van individuen wordt voorkomen. Voorbeelden zijn: de werkzaamheden in de richting van een vluchtgebied uitvoeren, de werkzaamheden langzaam opstarten en/of langzaam werken zodat dieren de tijd hebben om het plangebied te ontvluchten, voorafgaand aan de start van werkzaamheden verstoring creëren zodat dieren uit het plangebied vluchten.

Een voorbeeld om negatieve gevolgen op de aanwezige vegetatie te voorkomen is het beschermen van bomen om zo beschadiging van de stammen te voorkomen.

Verder worden negatieve gevolgen op inheemse fauna beperkt door werkzaamheden zo veel mogelijk overdag uit te voeren. Bij gebruik van verlichting dient deze zo geplaatst te worden dat enkel de werkzaamheden gericht verlicht worden. Lichtverstrooiing kan vermeden worden door het gebruik van kappen.

6.3.3 Negatieve effecten voorkomen – soortgerichte maatregelen

Zorgplicht algemene broedvogels

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen het broedseizoen van algemeen voorkomende broedvogels (globaal van 15 maart tot 15 juli) dan is het noodzakelijk ervoor te zorgen dat het gebied vóór de aanvang van het broedseizoen, en zonder de verstoring van andere soorten, ongeschikt is gemaakt als broedlocatie. Door het plangebied ongeschikt te maken kan worden voorkomen dat vogels zich binnen het plangebied vestigen. Broedgevallen die tijdens of vlak voor de werkzaamheden ontstaan in en direct grenzend aan het plangebied, zijn immers ook onderhevig aan de zorgplicht. Het ongeschikt maken van het plangebied voor algemene broedvogels dient te gebeuren door de aanwezige struiken en/of bomen kort te snoeien/te rooien vóór aanvang van het broedseizoen en deze eventueel ook kort te houden gedurende het broedseizoen. Indien werken binnen het broedseizoen noodzakelijk is, dient men voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een broedvogelcheck te laten uitvoeren door een bevoegd ecoloog. Bij aanwezigheid van broedgevallen binnen de verstoringzone van de geplande werkzaamheden dienen aanvullende maatregelen genomen te worden of kunnen werkzaamheden geen doorgang vinden.

Vestiging pionierssoorten

Het plangebied bevindt zich binnen het verspreidingsgebied van de oeverzwaluw. De oeverzwaluw is een echte pionierssoort die zich snel kan vestigen. De soort broedt in kolonieverband in zelf gegraven gangen in steile zandwanden (Vogelbescherming Nederland). Om vestiging van oeverzwaluwen binnen het plangebied te voorkomen, dient het bouwterrein zo te worden ingericht dat het gebied niet aantrekkelijk wordt voor deze soort. Wanneer gronddepots gecreëerd worden, is het noodzakelijk dat de wanden afgevlakt worden of bedekt worden om te voorkomen dat de oeverzwaluw zich in het zanddepot gaat vestigen.

Het plangebied bevindt zich binnen het verspreidingsgebied van de kleine plevier. Dit is een pionier soort die zich snel kan vestigen op (tijdelijk) geschikt terrein, zoals afgravingen, bouwplaatsen en grindgaten. De kleine plevier maakt als nest een kuiltje in de grond dat wordt bekleed met steentjes (Vogelbescherming Nederland). Het plaatsen van vlaggetjes in het plangebied kan het terrein minder aantrekkelijk maken. Echter is het uitsluiten van vestigen van de kleine plevier nagenoeg onmogelijk.

6.3.4 Acties bij aantreffen beschermde soorten

Indien er tijdens de werkzaamheden, ondanks voorgenomen maatregelen, toch beschermde soorten of broedgevallen binnen het plangebied zijn gevestigd dienen de werkzaamheden te worden stilgelegd en dient een ecologisch deskundige te worden ingeschakeld. Hiermee kan schade en verstoring van deze individuen zo veel mogelijk worden voorkomen en wordt er geen

overtreding op de Wet natuurbescherming gemaakt.

6.4 Eindconclusie

- Om eventuele stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden aan te tonen of uit te sluiten dient een stikstofberekening te worden gemaakt.
- De aanwezige vleermuispaalkast dient onaangetast te blijven. Tevens mag er geen verlichting op gericht worden en mogen er geen blokkades binnen een straal van vier meter rondom de paal worden geplaatst. Wanneer dit niet mogelijk is dient bekeken te worden wat de mogelijkheden voor aanvullende maatregelen zijn. De paalkast fungeert hoogstwaarschijnlijk namelijk als tijdelijke mitigatievoorziening voor een ander project.
- Een boomholtecheck is noodzakelijk om eventuele vervolgstappen aangaande boombewonende vleermuizen te bepalen.
- De omschreven werkwijzen met betrekking tot zowel de zorgplicht als ten aanzien van vogels dienen in acht te worden genomen zodat een overtreding van de natuurwetgeving wordt voorkomen.
- Om een verstorend effect op foeragerende vleermuizen uit te sluiten, dienen de voorgenomen sloop- en bouwwerkzaamheden overdag te worden uitgevoerd.
- Het plangebied dient voorafgaand aan het broedseizoen (globaal vanaf 15 maart) ongeschikt te worden gemaakt als broedlocatie voor algemene broedvogels.
- Om vestiging van oeverzwaluwen binnen het plangebied te voorkomen, dient het ontstaan van steile zandwanden vóór en tijdens het broedseizoen van de oeverzwaluwen (maart - juni) te worden voorkomen.
- Om de kans op vestiging van de kleine plevier binnen het plangebied te verminderen kunnen vlaggetjes in het plangebied worden geplaatst vóór en tijdens het broedseizoen (maart – juli).
- Voor algemeen voorkomende soorten geldt een algemene vrijstelling als het ruimtelijke ingrepen betreft.

6.5 Advies

6.5.1 Erfbeplanting

Indien er een erfbeplanting is gepland of wordt vernieuwd, adviseren wij deze met inheemse en streekeigen soorten bomen en struiken te realiseren. Informeer hiervoor bij uw provincie of gemeente.

6.5.2 Checklist natuurvriendelijke maatregelen

Bij het ontwerp van nieuwbouw wordt geadviseerd gebruik te maken van de Checklist Groen Bouwen opgesteld door Vogelbescherming Nederland en de Zoogdiervereniging (Checklist Groen Bouwen). Diverse natuurbeschermingsinstanties en bedrijven geven hier meer informatie over.

7 Literatuurlijst

Aanpak Stikstof. Nederland (Rijksoverheid Nederland, Den Haag, Nederland). [Online] aanpakstikstof.nl.

BIJ12. Natuur en Landschap (BIJ12, Utrecht, Nederland). [Online] bij12.nl.

Brochure MEZ. Ministerie van Economische Zaken - Soortbescherming bij ruimtelijke ingrepen - versie 1.3 (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag, Nederland). [Online]

Checklist Groen Bouwen. (Vogelbescherming Nederland en Zoogdierversamenwerking Nederland, Zeist en Nijmegen, Nederland). [Online] checklistgroenbouwen.nl.

Natura 2000. Natura 2000 in Nederland (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag, Nederland). [Online] natura2000.nl.

NDFF. Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) - Verspreidingsatlas (Nijmegen, Nederland). [Online] verspreidingsatlas.nl.

Netwerk Groene Bureaus. Brancheorganisatie voor kwaliteitsbevoordering en belangenbehartiging (NGB, Odijk, Nederland). [Online] netwerkgroenebureaus.nl/.

Perceelloep. Kadasterkaart Nederland (Geoloop, Groningen, Nederland). [Online] perceelloep.nl.

RAVON. Soorten (Nijmegen en Amsterdam, Nederland). [Online] ravn.nl.

Stadswerk. Gedragscode soortbescherming gemeenten.

SOVON. Vogelinfo. Informatie per soort. (Nijmegen, Nederland). [Online] sovon.nl.

Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). Vleermuis.net. [Online] Vleermuis.net.

Vogelbescherming Nederland. Vogelgids (Zeist, Nederland). [Online] vogelbescherming.nl.

Zoogdierversamenwerking. Zoogdiersoorten (Zoogdierversamenwerking Nederland, Nijmegen, Nederland). [Online] zoogdierversamenwerking.nl.